

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

Факультет інформаційно-аналітичних технологій та менеджменту

(повна назва)

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

(повна назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету ІТМ

В. Дорош

Володимир ДОРОШЕНКО

(підпис, ім'я, прізвище)

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психолого-педагогічні основи науково-педагогічної діяльності

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

(бакалаврський, магістерський, освітньо-науковий)

спеціальність 051 Економіка

(код і повна назва спеціальності)

освітньо-наукова програма

(професійна або наукова)

Економіка

(повна назва програми)

Харків – 2023 р.

Розробники: Т.В.Коробкіна, професор кафедри філософії, д.філос.н.,

О.С.Митцева, доцент кафедри філософії, к.пед.н.

(ініціали, прізвище, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою

Протокол від «29» серпня 2023 р. № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Тетяна ПОЛОЗОВА

(ім'я, прізвище)

Гарант освітньо-наукової програми

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Іріна КОЛУПАЄВА

Схвалено методичною комісією факультету ІТМ

Протокол від «30» серпня 2023 р. № 1

Голова методичної комісії

(підпис)

Аліна ШАФРОНЕНКО

(ім'я, прізвище)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Обов'язкова загальнонаукова (філософська) дисципліна	
Змістових модулів – 2	Рік підготовки:	
	1-й	
Індивідуальних завдань:	Семестр	
	2-й	
Загальна кількість годин - 60	Кількість годин	
	60	
	Аудиторні:	
	1) Лекції	
Мова навчання – українська	12 год.	
	2) Практичні, семінарські	
	12 год.	
	3) Консультації	
	4	
	Самостійна робота	
	32 год.	
	У тому числі КР:	
	Вид контролю:	
залік		

Примітка.

* Відомості з навчального плану.

** Структурна одиниця дисципліни (складається із змістових модулів). Рекомендована кількість модулів дорівнює кількості контрольних точок.

2 МЕТА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЇЇ ВИВЧЕННЯ

Мета. Метою дисципліни «Психолого-педагогічні основи науково-педагогічної діяльності» є формування у здобувачів цілісного і системного розуміння психолого-педагогічних завдань і методів викладання на сучасному етапі розвитку суспільства та освіти; формування базових знань і умінь наукового пошуку та використання їх в реальній практичній діяльності, навчання прийомам ефективної комунікації в професійно-педагогічному середовищі.

Завдання. Завдання дисципліни – навчити здобувачів використанню загально-психологічних і педагогічних методів, методик і окремих прийомів, що дозволяють ефективно створювати і розвивати психологічну систему «викладач – аудиторія»; сформуванню у здобувачів уявлення про можливість використання основ психологічних знань в процесі рішення широкого спектру соціально-педагогічних та наукових проблем, що стоять перед професіоналом.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- сучасні психолого-педагогічні моделі і технології навчання та наукової діяльності у вищій школі;
- основні соціально-психологічні характеристики суб'єктів науково-педагогічної діяльності;
- психологічні основи проєктування і організації ситуацій спільної продуктивної діяльності викладача і здобувачів;
- психологічні закономірності структуризації предметно-змістовного знання і системної організації навчальних та наукових завдань;
- чинники, що сприяють особистісному розвитку викладача і здобувача.

вміти:

- використовувати різноманітні методи розвитку творчої особистості в процесі здійснення науково-педагогічної діяльності;
- організовувати процес професійного самовизначення особистості здобувача;
- вирішувати психологічні проблеми формування професіоналізму.

володіти:

- навичками застосування сучасних методів навчання та організації наукової діяльності у вищій школі;
- навичками впровадження інноваційних процесів в професійній освіті;
- навичками аналізу науково-викладацької діяльності.

Перелік сформованих компетентностей (відповідно до освітньо-наукової програми):

- загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

Програмні результати навчання (РН):

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямків, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль І.

Психолого-педагогічні особливості організації навчальної діяльності в умовах вищої школи

Тема 1. Навчальна діяльність як пізнання: сутність та особливості

Навчання як особлива соціальна діяльність. Фізіологічна сутність навчання. Природа та прояви навченості. Специфіка відображення стимулів людиною. Програми поведінки людини та тварин. Стихійне та цілеспрямоване навчання. Роль власної активності людини у навчанні. Випадкове (супутнє навчання). Учіння як специфічна діяльність, метою якої є навчання. Первинне та вторинне учіння. Різновиди діяльності: практична та гностична; предметна, перцептивна, символічна. Інтелектуальні операції мислення. Слово як знаряддя інтеріоризації. Стимульна та діяльнісна парадигми функціональної структури пізнавальних процесів. Рефлекторний рівень навчання. Когнітивний рівень навчання. Концепція учбової діяльності Давидова В.В. Форми співробітництва викладача зі студентами. Теорія планомірного формування розумових дій П.Я. Гальперіна. Типи учіння.

Тема 2. Психічні пізнавальні процеси, умови їх удосконалення

Роль пізнавальної сфери в діяльності здобувача. Особливості пізнавальної сфери, притаманні юнацькому віку. Місце психічних пізнавальних процесів в ефективності діяльності спеціаліста. Характеристика пізнавальної сфери в юнацькому віці. Врахування пізнавального значення відчуттів у науково-педагогічному процесі. Осмисленість як чинник засвоєння навчального матеріалу. Роль правильного сприймання один одного у процесі налагодження успішної педагогічної взаємодії. Раціональні прийоми та методи мнемічної діяльності. Розвиток мови як чинник підвищення пізнавальних можливостей студента. Розвинена увага як запорука ефективності діяльності студента. Спостережливість здобувача як результат взаємозв'язку пізнавальних процесів. Рекомендації щодо самостійної пізнавальної діяльності. Методика розвитку професійної пам'яті. Роль інтересу в науково-педагогічній діяльності. Розвиток самостійності пізнавальної діяльності.

Тема 3. Психологічні чинники управління педагогічним процесом у вищій школі

Загальні положення теорії управління. Психологічна сутність управління навчально-виховним процесом. Психологічні основи організації навчання у вищій школі. Проблема реалізації функції управління у вищій школі у її сполученні з

соціально-виховною функцією при всебічному урахуванні наслідків практики управління. Характеристика рівнів управління у ВНЗ. Структура управління дидактичним процесом. Засоби управління, доцільність їх використання у педагогічному процесі. Процедурні компоненти проектування управлінського впливу. Схема проектування механізму управління в навчанні. Психологічні детермінанти прийняття рішень в освітній діяльності. Задовольняючі, оптимізуючі та максимізуючі стратегії прийняття рішень. Стратегії прийняття колективних рішень. Комунікація в організаційно-управлінській структурі вищого навчального закладу. Інтерактивна функція професійного педагогічного спілкування. Лідерство та керівництво в системі управління вищим навчальним закладом. Педагогічна харизма та імідж педагога. Чинники педагогічного спілкування та психологічного впливу.

Змістовий модуль II.

Особистісні психологічні особливості та особливості групової взаємодії в вищому навчальному закладі. Педагогічне спілкування у вищій школі

Тема 4. Психологічні особливості особистості в умовах науково-педагогічного процесу вищої школи

Поняття особистості та її структурних складових (О.Г.Ковальов, К.К.Платонов). Особистість студента як об'єкта педагогічного процесу у вищій школі. Психологічні особливості студентства. Соціальні та психологічні проблеми адаптації студентів до навчання у вищій школі. Психологічні особливості основних видів діяльності студентів у вищій школі. Мотиваційні компоненти діяльності студентів. Єдність навчання та виховання студентів. Роль студентських колективів у навчально-виховному процесі. Особистість викладача як суб'єкта науково-педагогічного процесу у вищій школі. Конвенція про права викладачів вищих навчальних закладів. Структурні компоненти особистості викладача. Психологічна характеристика основних видів діяльності викладача у ВНЗ. Функціональна структура діяльності викладача (Н.Кузьміна). Психологічні умови забезпечення викладачем основних форм навчання. Соціально-психологічні чинники діяльності викладацького колективу. Психологічна характеристика професійної майстерності викладача.

Тема 5. Навчальна група як об'єкт та суб'єкт педагогічного процесу

Психологічні особливості навчальної групи. Соціально-психологічні явища у студентській групі. Закономірності функціонування групи. Психологічні особливості групового суб'єкта. Соціально-психологічна характеристика студентської групи. Психологічна структура групи. Розвиток студентської групи.

Характеристика студентського колективу. Проблеми соціально-психологічного клімату в студентській групі. Міжособистісні стосунки у студентській групі. Неформальні мікрогрупи студентів. Проблема керівництва та лідерства у групі, функції студентського лідера. Механізми групового впливу на членів групи. Роль викладача. Конфлікти у середовищі студентів. Психологічні особливості студентського самоврядування. Психологічний мікроклімат у групі. Ознаки та психологічні явища студентського колективу. Конформізм: чинники та значення

Тема 6. Особливості процесів спілкування та його функції у виші

Поняття спілкування. Види та рівні спілкування. Тезаурис як спільна система значень. Практика результативного спілкування. Загальні рекомендації з організації спілкування. Психофізіологічні аспекти ефективного спілкування. Особливості окремих етапів спілкування. Соціальна перцепція. Ідентифікація, емпатія та рефлексія як основні способи розуміння людини людиною. Сприяння та протидія, кооперація і конкуренція як основні форми взаємодії людей в спільній діяльності. Організованість як форма внутрішньогрупової інтеграції. Психічне насильство, маніпулювання, нейролінгвістичне програмування, зараження, наслідування, навіювання, переконання та участь як різновиди психологічного впливу.

Тема 7. Педагогічний конфлікт: його психологічне підґрунтя та шляхи вирішення

Чинники конфліктогенного стану студента. Особливості педагогічних конфліктних ситуацій. Відповідальність викладача за управління конфліктною педагогічною ситуацією. Динаміка педагогічного конфлікту. Місце конфліктної пізнавальної ситуації у навчальному процесі. Запобігання помилок викладача в стилі педагогічного управління як чинника виникнення конфліктів. Педагогічний конфлікт: деструктивний і конструктивний характер. Конфліктні ситуації та педагогічні конфлікти, причини їх виникнення. Методи діагностики конфліктів. Методи запобігання (профілактики) конфліктів. Основні шляхи вирішення педагогічного конфлікту. Стратегії (моделі) вирішення педагогічних конфліктів. Формування готовності студентів щодо запобігання і розв'язання конфліктів. Практичні поради викладачам і студентам щодо оволодіння вміннями вирішення конфліктів. Роль вікових психологічних особливості юнацтва у конфліктній взаємодії. Умови ефективності типів поведінки у вирішенні педагогічного конфлікту. Картографія як метод аналізу конфлікту.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь- го	у тому числі					усь- го	у тому числі				
		л	п	кон с.	інд	с.р.		л	п	кон с.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I.												
Психолого-педагогічні особливості організації навчальної діяльності в умовах вищої школи												
Тема 1. Навчальна діяльність як пізнання: сутність та особливості.	10	2	2			6						
Тема 2. Психічні пізнавальні процеси, умови їх удосконалення.	10	2	2			6						
Тема 3. Психологічні чинники управління педагогічним процесом у вищій школі.	6	2	2			2						
Тестування	2					2						
Консультація	2			2								
Разом за змістовим модулем I	30	6	6	2		16						
Змістовий модуль II.												
Особистісні психологічні особливості та особливості групової взаємодії в вищому навчальному закладі. Педагогічне спілкування у вищій школі												
Тема 4. Психологічні особливості особистості в умовах науково-педагогічного процесу вищої школи.	10	2	2			6						
Тема 5. Навчальна група як об'єкт та суб'єкт педагогічного процесу.	6	2	2			2						
Тема 6. Особливості процесів спілкування та його функції у виші.	7	1	1			5						
Тема 7. Педагогічний конфлікт: його психологічне підґрунтя та шляхи вирішення.	3	1	1			1						
Тестування	2					2						
Консультація	2			2								
Разом за змістовим модулем II	30	6	6	2		16						
Усього годин	60	12	12	4		32						

5 ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Навчальна діяльність як пізнання: сутність та особливості</p> <p>Навчання як особлива соціальна діяльність. Фізіологічна сутність навчання. Природа та прояви навченості. Специфіка відображення стимулів людиною. Програми поведінки людини та тварин. Стихійне та цілеспрямоване навчання. Роль власної активності людини у навчанні. Випадкове (супутнє навчіння). Учіння як специфічна діяльність, метою якої є навчіння. Первинне та вторинне учіння. Різновиди діяльності: практична та гностична; предметна, перцептивна, символічна. Інтелектуальні операції мислення. Слово як знаряддя інтеріоризації. Стимульна та діяльнісна парадигми функціональної структури пізнавальних процесів. Рефлекторний рівень навчання. Когнітивний рівень навчання. Концепція учбової діяльності Давидова В.В. Форми співробітництва викладача зі студентами. Теорія планомірного формування розумових дій П.Я. Гальперіна. Типи учіння</p>	2
2	<p>Тема 2. Психічні пізнавальні процеси, умови їх удосконалення</p> <p>Роль пізнавальної сфери в діяльності студента. Особливості пізнавальної сфери, притаманні юнацькому віку. Місце психічних пізнавальних процесів в ефективності діяльності спеціаліста. Характеристика пізнавальної сфери в юнацькому віці. Врахування пізнавального значення відчуттів у науково-педагогічному процесі. Осмисленість як чинник засвоєння навчального матеріалу. Роль правильного сприймання один одного у процесі налагодження успішної педагогічної взаємодії. Раціональні прийоми та методи мнемічної діяльності. Розвиток мови як чинник підвищення пізнавальних можливостей студента. Розвинена увага як запорука ефективності діяльності студента. Спостережливість студента як результат взаємозв'язку пізнавальних процесів. Рекомендації щодо самостійної пізнавальної діяльності. Методика розвитку професійної пам'яті. Роль інтересу в науково-педагогічній діяльності. Розвиток самостійності пізнавальної діяльності</p>	2
3	<p>Тема 3. Психологічні чинники управління педагогічним процесом у вищій школі</p> <p>Загальні положення теорії управління. Психологічна сутність управління навчально-виховним процесом. Психологічні основи організації навчання у вищій школі. Проблема реалізації функції управління у вищій школі у її сполученні з соціально-виховною функцією при всебічному врахуванні наслідків практики управління. Характеристика рівнів управління у ВНЗ. Структура управління дидактичним процесом. Засоби управління, доцільність їх використання у педагогічному процесі. Процедурні компоненти проектування управлінського впливу. Схема проектування механізму управління в навчанні. Психологічні детермінанти прийняття рішень в освітній діяльності. Задовольняючі, оптимізуючі та максимізуючі стратегії прийняття рішень. Стратегії прийняття колективних рішень. Комунікація в організаційно-управлінській структурі вищого навчального закладу. Інтерактивна функція професійного педагогічного спілкування. Лідерство та керівництво в системі управління вищим навчальним закладом. Педагогічна харизма та імідж педагога. Чинники педагогічного спілкування та психологічного впливу</p>	2
4	<p>Тема 4. Психологічні особливості особистості в умовах науково-педагогічного процесу вищої школи</p> <p>Поняття особистості та її структурних складових (О.Г.Ковальов, К.К.Платонов). Особистість студента як об'єкта педагогічного процесу у вищій школі. Психологічні особливості студентства. Соціальні та психологічні проблеми адаптації студентів до навчання у вищій школі. Психологічні</p>	2

	особливості основних видів діяльності студентів у вищій школі. Мотиваційні компоненти діяльності студентів. Єдність навчання та виховання студентів. Роль студентських колективів у навчально-виховному процесі. Особистість викладача як суб'єкта науково-педагогічного процесу у вищій школі. Конвенція про права викладачів вищих навчальних закладів. Структурні компоненти особистості викладача. Психологічна характеристика основних видів діяльності викладача у ВНЗ. Функціональна структура діяльності викладача (Н.Кузьміна). Психологічні умови забезпечення викладачем основних форм навчання. Соціально-психологічні чинники діяльності викладацького колективу. Психологічна характеристика професійної майстерності викладача	
5	Тема 5. Навчальна група як об'єкт та суб'єкт педагогічного процесу Психологічні особливості навчальної групи. Соціально-психологічні явища у студентській групі. Закономірності функціонування групи. Психологічні особливості групового суб'єкта. Соціально-психологічна характеристика студентської групи. Психологічна структура групи. Розвиток студентської групи. Характеристика студентського колективу. Проблеми соціально-психологічного клімату в студентській групі. Міжособистісні стосунки у студентській групі. Неформальні мікрогрупи студентів. Проблема керівництва та лідерства у групі, функції студентського лідера. Механізми групового впливу на членів групи. Роль викладача. Конфлікти у середовищі студентів. Психологічні особливості студентського самоврядування. Психологічний мікроклімат у групі. Ознаки та психологічні явища студентського колективу. Конформізм: чинники та значення	2
6	Тема 6. Особливості процесів спілкування та його функції у вищій Поняття спілкування. Види та рівні спілкування. Тезаурус як спільна система значень. Практика результативного спілкування. Загальні рекомендації з організації спілкування. Психофізіологічні аспекти ефективного спілкування. Особливості окремих етапів спілкування. Соціальна перцепція. Ідентифікація, емпатія та рефлексія як основні способи розуміння людини людиною. Сприяння та протидія, кооперація і конкуренція як основні форми взаємодії людей в спільній діяльності. Організованість як форма внутрішньогрупової інтеграції. Психічне насильство, маніпулювання, нейролінгвістичне програмування, зараження, наслідування, навіювання, переконання та участь як різновиди психологічного впливу	1
7	Тема 7. Педагогічний конфлікт: його психологічне підґрунтя та шляхи вирішення Чинники конфліктогенного стану здобувача. Особливості педагогічних конфліктних ситуацій. Відповідальність викладача за управління конфліктною педагогічною ситуацією. Динаміка педагогічного конфлікту. Місце конфліктної пізнавальної ситуації у навчальному процесі. Запобігання помилок викладача в стилі педагогічного управління як чинника виникнення конфліктів. Педагогічний конфлікт: деструктивний і конструктивний характер. Конфліктні ситуації та педагогічні конфлікти, причини їх виникнення. Методи діагностики конфліктів. Методи запобігання (профілактики) конфліктів. Основні шляхи вирішення педагогічного конфлікту. Стратегії (моделі) вирішення педагогічних конфліктів. Формування готовності студентів щодо запобігання і розв'язання конфліктів. Практичні поради викладачам і студентам щодо оволодіння вміннями вирішення конфліктів. Роль вікових психологічних особливості юнацтва у конфліктній взаємодії. Умови ефективності типів поведінки у вирішенні педагогічного конфлікту. Картографія як метод аналізу конфлікту	1
	Усього	12

6 ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні роботи не передбачені навчальним планом.

7 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до семінарських занять	12
2	Підготовка до тестування	4
	Тема 1. Навчальна діяльність як пізнання: сутність та особливості. Сучасні стратегії оновлення і розвитку вищого професійної освіти в Україні і за кордоном	2
	Тема 1. Навчальна діяльність як пізнання: сутність та особливості Психологічні умови підвищення успішності навчання у ВНЗ	2
	Тема 2. Психічні пізнавальні процеси, умови їх удосконалення Психологічні основи формування творчої особистості в вищій школі	4
	Тема 4. Психологічні особливості особистості в умовах науково-педагогічного процесу вищої школи Психологічні особливості студентів різного віку. Пізнавальна діяльність студентів. Когнітивна сфера та особливості її розвитку у юнацькому та дорослому періоді	4
8	Тема 6. Особливості процесів спілкування та його функції у виші. Стиль управління та його психологічна ефективність. Сучасні технології навчання та їхні психологічні особливості (дистанційне навчання, тренінги, кейс-метод, тощо)	4
	Усього	32

8 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Не передбачені навчальним планом.

9 МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

- МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- МН2 – практичний метод (практичні заняття);
- МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

10 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

10.1 Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

Застосовуються такі методи поточного та підсумкового контролю: аналітичні звіти, реферати, есе; залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Вид заняття / контрольний захід	Оцінка $O_{\text{сем}}$
Тема 1	6-10
Тема 2	6-10
Тема 3	6-10
Тестування	9-15
Контрольна точка 1	27-45
Тема 4	6-10
Тема 5	6-10
Тема 6	6-10
Тема 7	6-10
Тестування	9-15
Контрольна точка 2	33-55
Усього засеместр	60 - 100

10.2 Якісні критерії оцінювання

А [96-100], відмінно або зараховано – здобувач виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу з дисципліни; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв основну та додаткову літературу; проявив творчі здібності в розумінні, в логічному, чіткому, стислому та ясному трактуванні навчально-програмного матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

В [90-95], відмінно або зараховано – здобувач виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу з дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв основну та додаткову літературу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та їх значення для подальшої професійної діяльності.

С [75-89], добре або зараховано – здобувач виявив загалом добрі знання навчального матеріалу при виконанні передбачених програмою завдань, передбачених програмою, але припустив ряд помітних помилок; засвоїв основну літературу; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до їх самостійного використання та поповнення в процесі подальшої навчальної роботи і професійної діяльності.

D [66-74], задовільно або зараховано – здобувач виявив знання основного навчального матеріалу з дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; впорався з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповіді на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів з яких може усунути самостійно.

E [60-65], задовільно або зараховано – здобувач виявив знання основного навчального матеріалу з дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою; припустив помилки у відповіді на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які він може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.

FX [35-59], незадовільно або не зараховано – здобувач мав значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися для перездачі дисципліни.

F [1-34], незадовільно або незараховано – здобувач не мав знань зі значної частини навчального матеріалу з дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка з дисципліни	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	екзамен	залік	
96-100	5 (відмінно)	зараховано	A
90-95	5 (відмінно)		B
75-89	4 (добре)		C
66-74	3 (задовільно)		D
60-65	3 (задовільно)		E
35-59	2 (незадовільно)	незараховано	FX
1-34			F

11 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

11.1 Базова література

1. Виноградова В. Є., Юрченко В. І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 296 с. URL: <http://lirak.com.ua/preview/12630.pdf>
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
3. Гуманізація педагогічного процесу у вищій школі: колективна монографія / керівник колективної монографії д.п.н. Л. В. Лебедик. Полтава: ПУЕТ, 2020. 196 с.
URL:<http://dspace.uccu.org.ua/bitstream/123456789/9284/1/Кафедральна%20тема%20ПСН%20моногр.%2002.pdf>
4. Красильник Ю. С., Корчова Г. Л., Руденко М. В. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2021. 156 с.
5. Красильник Ю. С., Корчова Г. Л., Руденко М. В. Педагогіка: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2020. 152 с.
6. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. / Л.А. Марцева. Електронні дані. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
7. Ортинський В. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Львівська політехніка. Центр навчальної літератури, 2023. 472 ст.
8. Педагогічні технології в сучасних наукових дослідженнях: досвід та інновації: монографія / за ред. С. Я. Харченка; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛІНУ імені Тараса Шевченка», 2017. 372 с.
URL:http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2132/Monografia_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y
9. Педагогіка вищої школи: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, І. Ф.
10. Шумілова, О. М. Старокожко, О. Б. Голік. – Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.
URL:
<https://dspace.bdpu.org/bitstream/123456789/3261/3/Pedahohika%20vyshchoyi%20shkoly.pdf>
11. Педагогіка вищої школи: підручник / В. П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
URL:https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.Pdf
12. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: підручник. Київ: Каравела, 2018. 360 с.
13. Психологія вищої школи: підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко,

- С. Ю. Пащенко, Я. Г. Невідома / за ред. О. І. Власової. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.
14. Психологічна діагностика мотивації особистості до навчання в умовах інформаційного суспільства: монографія / Н. В. Пророк, Л. О. Кондратенко, Л. М. Манилова та ін.; за ред. Н. В. Пророк. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. 131 с.
URL: https://lib.iitta.gov.ua/723282/1/Психол_діагност_мотивації.pdf
15. Руденко М. В., Калениченко Р. А., Капосльоз Г. В., Корчова Г. Л. Основи професійної освіти: підручник. Київ: КНУБА, 2018. 613 с.
16. Руденко М. В., Мороз І. М. Комунікативні процеси у педагогічній діяльності. Креативні технології навчання: навчальний посібник. Київ: КНУБА, 2016. 204 с.
17. Туркот Т. І., Коновал О. А. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник / Т. І. Туркот, О. А. Коновал. Гельветика, 2020. 466 с.
18. Хриков Є. М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків: 2018. 294 с.

11.2 Допоміжна література

19. Агаркова Н. Підготовка майбутніх вихователів та вчителів початкових класів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, *Social Work and Education*, Vol. 6, No. 1., 2019. Pp. 70-79.
20. Бех І. Д. Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія. Київ Чернівці : «Букрек», 2018. 296 с.
21. Грабовська С. Л. Психологія примирення: навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 294 с.
22. Інноваційні освітні технології : навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
23. Мартинчук О. В. Концепція підготовки майбутніх фахівців у галузі спеціальної освіти до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі. Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». № 1. С. 49-53.
24. Нова українська школа: соціально-психологічні технології підтримки : практичний посібник / за ред. Г. М. Бевз, С. Л. Кравчук; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 162 с.

11.3 Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Психолого-педагогічні основи науково-педагогічної діяльності» для аспірантів усіх спеціальностей / Упоряд.: Т.В.Коробкіна. Харків: ХНУРЕ, 2020. 41 с.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи аспірантів з дисципліни «Психолого-педагогічні основи науково-педагогічної діяльності» підготовки докторів філософії усіх спеціальностей / Упоряд.: Т.В. Коробкіна. Харків: ХНУРЕ, 2021. 28 с.
3. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни "Психолого-педагогічні основи науково-педагогічної діяльності" підготовки докторів філософії всіх спеціальностей [Електронний ресурс] / ХНУРЕ ; розроб. Т. В. Коробкіна. Харків, 2022. 194 с. URL: <http://catalogue.nure.ua/knmz>.

12 ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

4. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки України
5. <http://naps.gov.ua/> – сайт Національної академії педагогічних наук України
6. iprood.com.ua – сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
7. ihed.org.ua – сайт Інституту вищої освіти НАПН України
8. <https://imhttps://imzo.gov.ua/zo.gov.ua/> – сайт Інституту модернізації змісту освіти
9. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
10. <http://dnrb.gov.ua/ua/history/> – сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського
11. Електронна бібліотека ХНУРЕ. URL: <http://lib.kture/>, <https://lib.nure.ua/el-katalog>
12. Національний Темпус-офіс в Україні [Електронний ресурс]. URL: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html>